

Je groeit in het geloof

Preek over geestelijke groei
n.a.v. Efeze 4, 2 Kor. 10:4-5, Filip. 4:4-8

Niet lang geleden was je nog een loser als je vertelde dat je in het onderwijs werkt. Mensen keken je meewarig aan: “Ach joh, kon je niet een echte baan vinden?”

Maar gelukkig heeft het Ministerie van Onderwijs daar wat aan gedaan en er is een heuse campagne opgezet om te laten zien dat werken in het onderwijs niet voor watjes is. Strijdkreet van de campagne: “Je groeit in het onderwijs”. Door posters, radio- en tv-commercials wordt duidelijk gemaakt, dat je door te werken in het onderwijs verandert. Je leert bijvoorbeeld beter naar mensen kijken. *‘Moet je een overactief creatief kind dat zich niet aan de spelregels houdt, straffen? Of juist stimuleren? Is het kind dat steeds de aandacht verliest een dromer of een denker? En wat doe je met een kind dat regelmatig met een blauw oog in de schoolbanken zit? Werken in het onderwijs brengt dit soort vraagstukken met zich mee. Goed kijken en keuzes maken, vormen zowel de kunst als de uitdaging die het werk zo aantrekkelijk maken.’* (citaat www.werkeninhetonderwijs.nl)

Werken met mensen verandert je in positieve zin, zo is de boodschap. Daarom: je groeit in het onderwijs. Dat maakt werken in het onderwijs dus zo aantrekkelijk.

Groeien, verder komen in het leven. Dat vinden we allemaal erg belangrijk. Stilstand is tenslotte achteruitgang. Kom op dus, aan de slag, dan kom je nog eens ergens. Groeien in je vak, in je carrière, in je omgang met mensen, dat alles maakt en houdt het leven boeiend.

- Omdat je in het onderwijs groeit, is het onderwijs aantrekkelijk. Voor jezelf én voor anderen. Je kunt iets betekenen voor een ander, het geeft voldoening.
- Omdat je in het geloof kunt groeien, is het aantrekkelijk. Voor jezelf én voor anderen. Je kunt iets betekenen voor een ander - ook voor dé Ander, God. Dat geeft voldoening!

Maar... hoe staat het eigenlijk met jouw geestelijke groei? Groei je in geloof? Of heb je het gevoel dat je een beetje stil bent komen te staan? Wanneer je de advertenties in christelijke bladen moet geloven, verlangen veel mensen naar meer geestelijke groei. En daarvoor kun je dan naar conferenties, je kunt prekers beluisteren, tientallen boeken lezen, allerlei workshops volgen. Prima hoor. Maar wat is het effect daarvan op de lange termijn? Is het niet vaak zo, dat je heel enthousiast ergens aan begint, maar na verloop van tijd zakt het allemaal weer een beetje in? Hoe vaak heb je niet het gevoel dat je weer terug bij af dreigt te raken? Het is soms om moedeloos van te worden! Om met de bekende woorden van Jezus te spreken: *“de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak.”* (Mat. 26:41 - NBG'51)

Geestelijk groeien is belangrijk voor een gelovige. De Bijbel spreekt ons daar ook op aan. Wie tot geloof komt, wordt opnieuw geboren; je wordt een kind van God. Maar een kind mag geen kind blijven, dat is ongezond. Van babymelk groeit een kind snel, maar er komt een moment dat het vast voedsel gaat krijgen. Uiteindelijk is het de bedoeling dat een kind volwassen wordt, dat het wordt zoals het door God bedoeld is, met een eigen identiteit.

Zo is het ook met kinderen van God. We moeten niet altijd 'geestelijke melk' blijven drinken, maar verder gaan met vast voedsel als de tijd daarvoor rijp is. *"Wie melk drinkt is nog een klein kind en heeft geen weet van de draagwijdte van de verkondigde gerechtigheid. Vast voedsel is voor volwassenen; hun zintuigen zijn door ervaring geoefend en zij zijn in staat onderscheid te maken tussen goed en kwaad."* (Hebr. 5:13-14)

Kinderen worden volwassen door de begeleiding en opvoeding van anderen: ouders en leerkrachten. Zij leven voor, corrigeren indien nodig, belonen, straffen, moedigen aan, enz. Zo is het ook met kinderen van God. Hij wil ons door anderen laten opvoeden, zodat we volwassen worden: *"En Hij is het die apostelen heeft aangesteld, en profeten, evangelieverkondigers, herders en leraren, om de heiligen toe te rusten voor het werk in zijn dienst. Zo wordt het lichaam van Christus opgebouwd, totdat wij allen samen door ons geloof en door onze kennis van de Zoon van God een eenheid vormen, de eenheid van de volmaakte mens, van de tot volle wasdom gekomen volheid van Christus. Dan zijn we geen onmondige kinderen meer die stuurloos rondobberen en met elke wind meewaaien, met wat er maar verkondigd wordt door mensen die tot alles in staat zijn wanneer ze anderen listig en doortrapt op een dwaalspoor willen brengen. Dan zullen we, door ons aan de waarheid te houden en elkaar lief te hebben, samen volledig toegroeien naar hem die het hoofd is: Christus."* (Ef.4:11-15)

Hier zien we wat Gods bedoeling is met ons: door de geloofsopvoeding binnen de Gemeente leren we zelfstandig onderscheid te maken tussen goed en kwaad, zonder beïnvloed te worden door mensen met mooie praatjes. Ook worden we toegerust om te dienen. En het einddoel is de échte geestelijke volwassenheid: het steeds meer lijken op Christus. Met Hem mogen we ons identificeren, sterker nog: Hij is onze identiteit! *"Wie hij al van tevoren heeft uitgekozen, heeft hij er ook van tevoren toe bestemd om het evenbeeld te worden van zijn Zoon..."* (Rom. 8:29)

Wie wil groeien, moet dus veranderen naar het evenbeeld van Jezus Christus. Maar wát moet er dan veranderen? Paulus legt dat uit in het vervolg van Efeze 4: *"...ga niet langer de weg van de heidenen met hun loze denkbeelden. In hun geest heerst duisternis en ze zijn vervreemd van het leven met God, omdat ze hem niet kennen en hun hart voor hem gesloten hebben."* (Ef.4:17-18) En tegen de Gemeente van Korinte zegt hij: *"Broeders en zusters, wees in uw denken niet als kinderen. Wees kinderen in het kwaad (dat is: onnozel/onwetend m.b.t. de zonde!), maar wees in uw denken volwassen."* (1Kor. 14:20)

Het oude, heidense denken is in feite onvolwassen denken: het is kinderlijk, je wist eigenlijk gewoon niet beter...

Je wist niet beter dan:

*Ik ben een God in 't diepst van mijn gedachten,
En zit in 't binnenst van mijn ziel ten troon
Over mij zelf en 't al...*

(Willem Kloos, uit "Verzen, 1894)

Maar dat is - hoop ik - toch veranderd toen je Christus leerde kennen? Toen is je toch een nieuwe logica duidelijk geworden? Gods logica staat haaks op onze menselijke wijsheid. Hij zet de wereld op zijn kop: de eerste is de laatste, de laatste de eerste, Hij bewaart de beste wijn tot het laatst, Hij spreekt schuldige zondaars vrij en straft zijn onschuldige Zoon. Ja, Gods wijsheid is dwaasheid voor de ongelovigen. (1 Kor. 1 en 2!)

Alleen wie Christus heeft leren kennen als zijn persoonlijke Verlosser kan Gods wijsheid begrijpen. Dan verandert je hele denkpatroon: God is niet *mijn* persoonlijk eigendom, maar *ik* ben *Zijn* eigendom. Vrijgekocht uit de slavernij van Satan en betaald met het bloed van Jezus. Niet: 'ik ben...' maar 'ik heb een God - de Heilige Geest - in 't diepst van mijn gedachten, en in 't binnenst van mijn ziel zit Hij op de troon.' Dat is een belangrijk kenmerk van volwassen worden in het geloof: een nieuwe manier van denken, een ander denkpatroon, een goddelijke logica.

We lezen verder in Efeze 4:21b-24: ***“Door Jezus wordt duidelijk dat u uw vroegere levenswandel moet opgeven en de oude mens, die te gronde gaat aan bedrieglijke begeerten, moet afleggen, dat uw geest en uw denken voortdurend vernieuwd moeten worden en dat u de nieuwe mens moet aantrekken, die naar Gods wil geschapen is in waarachtige rechtvaardigheid en heiligheid.*”** (vgl. Rom.12:2 “U moet uzelf niet aan passen aan deze wereld, maar veranderen door uw gezindheid te vernieuwen, om zo te ontdekken wat God van u wil en wat goed, volmaakt en hem welgevallig is.”)

Een menselijk lichaam verandert continue, bijvoorbeeld de huid: *“Doordat de cellen in de basale laag zich voortdurend delen en deze uiteindelijk aan de bovenkant afschilferen, vernieuwt de opperhuid zich ongeveer één keer per maand.”* (Citaat www.huidarts.com) Zo blijft de huid gezond, soepel en sterk om het lichaam te beschermen tegen invloeden van buitenaf. Stel je voor dat je huid zich niet vernieuwde. Dan zou je huid langzamerhand uitdrogen, er zouden op den duur barsten in ontstaan. Die barsten geven bacteriën en andere ziekteverwekkers de kans om in je lichaam binnen te dringen. Uiteindelijk zou je ontstekingen krijgen, veel pijn lijden, doodziek worden en sterven. Maar gelukkig, een gezonde huid is continu aan het vernieuwen. Steeds een nieuwe dunne opperlaag, soepel en sterk, in staat om de slechte invloeden van buiten het lichaam te weerstaan, zodat we gezond blijven. Dat vernieuwen van je huid gebeurt dus niet plotseling of af en toe, zoals bij een slang bijvoorbeeld, maar het is een *voortdurend* proces.

Zo is het met groeien in geloof ook. Je geest en denken moeten voortdurend vernieuwd worden. Als dat niet gebeurt, ontstaan er als het ware barsten in je geestelijke vel. Daardoor krijgt het kwaad van buitenaf de kans om binnen te dringen in je geest, je te besmetten, te infecteren met heidens denken en ziek te maken. Als je niet op tijd ingrijpt, ga je er aan!

Daarom is het zo belangrijk om je geest en denken voortdurend te vernieuwen. Als een nieuwe huid trek je de nieuwe mens aan, je bekleedt je met Christus. (vgl. Gal.3:27) Daarmee wordt dat nieuwe leven in waarachtige rechtvaardigheid en heiligheid bedoeld. (Ef.4:24) Eigenlijk gaat het daarbij om onzichtbare veranderingen in je geest en denken *gevolgd* door zichtbare veranderingen in je levenspatroon.

En daar zit denk ik ook het aantrekkelijke van geloven: je bent in verandering, in een transformatie van heidens denken en doen naar heilig denken. Dat je andere denkpatronen leert volgen, moet zichtbaar zijn voor anderen in wat je doet.

Op producten die door de reclame extra onder de aandacht gebracht worden, staat meestal met knallende letters: “NIEUW!” “NU NOG BETER!” Dat moet het product aantrekkelijker maken om te kopen: je bent nieuwsgierig en wilt het wel eens beter leren kennen. Zo is het ook met de nieuwe mens die je aan kunt doen. Je bent NIEUW, en NU NOG BETER! Met zo’n aanstekelijk geloof kun je anderen interesseren voor Gods aanbidding.

En toch...

Waarom werkt dat niet zo bij ons? Of in elk geval niet altijd... En ja, wees eens eerlijk, hoeveel nieuws heb je tot nu toe in deze preek gehoord? We knikken al gauw instemmend bij bekende bijbelse waarheden.

En toch...

Er knaagt iets aan mijn geweten. Als het zo is, waarom mis ik dan toch vaak dat gevoel van groeien en vernieuwen? Waarom durf ik niet te zeggen dat ik een aanstekelijk geloof heb? Hoe vaak kan ik getuigen, dat anderen door mij geïnteresseerd zijn geraakt in Gods aanbidding? Waarom kom ik maar niet van bepaalde zondige gedachten of daden af? *Ík* - heilig, nieuw, nu nog beter!?!? Iets houdt me tegen, iets blokkeert me om voortdurend te groeien. Maar wat? En hoe doorbreek ik dat?

De Gemeente van Korinte had zo haar problemen. Wie de beide brieven van Paulus aan deze Gemeente leest, raakt onder de indruk van alle misstanden die daar kennelijk voorkwamen. Ondanks dat blijft Paulus de Korintiërs aanspreken als ‘broeders en zusters’ en dankt hij God voor hen. Toch wijst Paulus ze steeds weer op hun stilstand in het geloof, ja zelfs op achteruitgang! Zo waren ze bijvoorbeeld trots op hun tolerantie tegenover een incestpleger. Zoiets komt zelfs bij de heidenen niet voor, roept Paulus verontwaardigd uit. (1Kor.5:1-2)

In de tweede brief aan de Korintiërs wijst Paulus aan waardoor het komt, dat deze Gemeente geestelijk maar niet of moeizaam verder komt. En wellicht dat wij daar iets mee kunnen in óns worstelen met geestelijke groei.

“De wapens waarmee wij ten strijde trekken dienen niet ons eigen belang, maar zijn er om met hun kracht bolwerken te slechten voor God. We halen spitsvondigheden neer en iedere verschansing die wordt opgetrokken tegen de kennis van God, we maken iedere gedachte krijgsgevangene om haar aan Christus te onderwerpen...”
(2Kor. 10:4-5)

Paulus wijst erop, dat mensen zich graag in bolwerken en verschansingen terugtrekken. Die moeten worden afgebroken en neergehaald, daar moet onze strijd op gericht zijn.

Wat bedoelt hij? Het antwoord staat ook in deze twee verzen: het gaat om spitsvondigheden en ons denken. Het zijn de slimme redeneringen, waarin je je zo lekker kunt verschuilen. Mooie praatjes, waar je niets tegen in kunt brengen. Slim bedachte excuses, waar God ogenschijnlijk ook niets tegen in kan brengen.

De ‘ja, ... maar’s’! (NB. Wie “Ja, maar...” zegt, zegt eigenlijk “Neel!”...)

God wil ons veranderen naar het evenbeeld van Zijn Zoon. Dat is mooi... Ja maar... En dan zijn er allerlei redenen waarom dat nu even niet kan:

- ik heb het te druk...
- ik heb al genoeg problemen...
- ik doe toch al zoveel voor God, het is nu wel een keer genoeg, hoor...
- waarom *ik* eigenlijk?! Moet je hem of haar anders eens zien...! Dáár zou U beter eerst eens iets aan kunnen doen!
- het lukt toch niet, zo ben ik nou eenmaal geboren en zo ga ik ook weer dood...
- ach, God accepteert je toch gewoon zoals je bent?
- enz. enz.

In het Grieks wordt nóg duidelijker wat de bron van al deze gedachten is. Paulus gebruikt een woord voor 'gedachte' (νοημα – *no-éma*) dat veelal negatief gekleurd is, vandaar dat de NBG'51 het vertaalde met 'bedenksel', met de bijklank 'smoesje'. En de woorden 'verschansing' en 'opgetrokken tegen' hebben in de grondtekst ook een negatieve bijmaak.

Voor 'verschansing' staat er letterlijk 'verhoging' (υψωμα – *upsoma*) en voor 'optrekken tegen' wordt een woord gebruikt dat '(zichzelf) verheffen' betekent. (επαίρω - *epairo*) Dat heeft de bijklank van zich hoogmoedig verheffen; **trots** dus!

Al die slimme redeneringen en spitsvondigheden komen blijkbaar voort uit trots. Maar... hoogmoed hoort toch eigenlijk bij het oude denken: ik zit als God op de troon van mijn gedachten. God mag van alles met mij doen, maar er zijn grenzen! Want... en dan komen die redenen weer, waarom het nu even niet kan. Of waarom het nooit zal lukken...

Ook al heb je Christus leren kennen en de Heilige Geest ontvangen, we willen op bepaalde gebieden in ons leven toch graag zelf de touwtjes in handen houden. Bepaalde kamers in ons hart blijven liever op slot, daar houden we God liever buiten. Maar wat zei Paulus ook al weer in Efeze 4? *"...ga niet langer de weg van de heidenen met hun loze denkbeelden. In hun geest heerst duisternis en ze zijn vervreemd van het leven met God, omdat ze hem niet kennen en hun hart voor hem gesloten hebben."* (Ef.4:17-18)

Ik denk dat we hier onszelf ernstig vragen moeten stellen. Welke kamers houd ik nog op slot? Waar is het nog donker? Welke loze denkbeelden blijf ik herhalen als argumenten daarvoor? Waar ben ik weer vervreemd geraakt van het leven met God? Welke bolwerken zijn er in mijn leven met God? Redeneringen, spitsvondigheden, religie, traditie, gewoontes...? Waarom *wil* ik gewoon soms niet veranderen?

Verlang je desondanks naar geestelijke groei? Dan zul je toch in elk geval Gods Geest moeten toelaten. In alles! **Hij** is de God in het diepst van jouw gedachten en **Hij** heeft recht op de troon van mijn ziel.

Hoe verander je dat? Hoe maak je iedere gedachte (elk bedenksel) krijgsgewangene om haar aan Christus te onderwerpen? Door terug te gaan naar hoe God een nieuw werk in je begon, dat Hij ook wil afmaken. (Philip. 1:6)

Dus terug naar Gods werk in jou: Hij bevrijdde je uit de slavernij van de zonde, zodat je kunt worden zoals Hij je bedoelde: nl. één met Hem. Je bent zijn eigendom geworden, Hij heeft je krijgsgevangen gemaakt en uit de macht van Satan gehaald. Toen Jezus je kocht met zijn bloed, kocht Hij jou mét je heidense bedenksel, compleet met de gesloten en donkere kamers in je hart - inclusief de vervuilde, besmeurde en kapotte inboedel van je leven. Je was geestelijk failliet, maar Hij begon een nieuw werk: Gods Geest reinigt, rust je toe, Hij máákt er weer wat van. Als geestelijk wilt groeien, zul je die Geest de ruimte moeten geven. Elk bedenksel krijgsgevangen maken aan Christus, betekent dan dat je steeds weer beseft van wie je bent; wie er de Koning op de troon van je hart is.

Om ons daarbij te helpen, lezen we afsluitend en samenvattend belangrijke en concrete opdrachten, die Paulus schreef aan de Filippenzen, in Filip. 4:4-8:

- ***"Laat de Heer uw vreugde blijven; ik zeg u nogmaals: wees altijd verheugd."***
De enige reden waarom je blij kunt zijn met God is dat Hij jou redde door Jezus en jou een nieuwe identiteit wil geven. Dat is bij geestelijk groeien het uitgangspunt. (Zie in het voorgaande 3:20-21: "Wij hebben ons burgerrecht in de hemel, en van daar verwachten wij onze redder, de Heer Jezus Christus. Met de kracht waarmee hij in staat is alles aan zich te onderwerpen, zal hij ons armzalig lichaam gelijk maken aan zijn verheerlijkt lichaam.")
- ***"Laat iedereen u kennen als vriendelijke mensen."*** Want: wie veel vergeven is, kan veel liefde betonen! (Luc.7:47)
- ***"De Heer is nabij."*** Dus...
- ***"Wees over niets bezorgd, maar vraag God wat u nodig hebt en dank hem in al uw gebeden."*** Blijf met God in gesprek door bidden en danken, blijf geestelijk ademen, blijf je afhankelijk van God opstellen, Hij is toch de nieuwe koning op de troon van je hart?
- ***"Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren."*** Als jij in Hem blijft, blijft Hij in jou. Dat intieme samenleven in vrede met God beschermt je tegen zondige gedachten en verlangens. (zie o.a. 1 Joh. 3:24a, 4:16b) Mooi is dat eigenlijk: je zou verwachten, dat er iets zou staan als 'je krijgt dan de vrede van God'. Maar dat is volgens Paulus veel te passief: Gods vrede is meer dan de afwezigheid van strijd; het is een actieve vrede die je in bescherming neemt en voorkomt dat het fout loopt.
- ***"Ten slotte, broeders en zusters, schenk aandacht aan alles wat waar is, alles wat edel is, alles wat rechtvaardig is, alles wat zuiver is, alles wat lieflijk is, alles wat eervol is, kortom, aan alles wat deugdzaam is en lof verdient."*** Dit is niets anders dan een concrete definitie van het nieuwe denken!

Ja, de Here is nabij! Met zijn Geest wil Hij in ons wonen. Geef Hem dan ook de plaats die Hem toekomt, laat je door Hem aansturen. Dan zul je misschien eens écht *stille* tijd moeten houden: gewoon stil zijn, even niets zeggen, niet redeneren. Want God is bescheiden, niet opdringerig; zolang jij praat, luistert Hij. Maar zwijg je ook wel eens, zodat *Hij* kan praten? Zodat *Hij* het gesprek soms een andere richting kan geven? En richt je aandacht op God door de Bijbel te lezen en met regelmaat te bidden en danken. Een kinderliedje leert dat de kleintjes al: "Lees je bijbel, bid elke dag, dat je groeien mag."

- ❖ Werken in het onderwijs is aantrekkelijk, omdat je er in groeit: je leert anders kijken.
- ❖ Geloven is alleen aantrekkelijk, als je er in groeit: je leert anders denken.

En al die slimme redeneringen, die veilige bolwerken? Die horen bij het oude denken, maak ze krijgsgevangene van Christus! Dan mag je ervaren dat je steeds meer naar Hem toegroeit en dat je vrede hebt met God. (vgl. Rom.5:1)

Amen

Evangelische Gemeente Capelle aan den IJssel, 31 oktober 2004
 Pinkstergemeente Morgenstond Bodegraven, 14 november 2004
 Baptistengemeente Goed Nieuws Schoonhoven, 21 november 2004

De bijbelteksten in deze preek zijn ontleend aan *De Nieuwe Bijbelvertaling*, © Nederlands Bijbelgenootschap 2004.
 De preek werd geschreven voor zondag 31 oktober 2004, de dag waarop *De Nieuwe Bijbelvertaling* aan de Nederlandse Kerken is aangeboden.

Mogelijke liederen:

- Opw. 204 Maak mij zoals U, Heer
- Opw. 242 Met vreugde zal ik tot U zingen, Heer
- Opw. 501 Vader, mijn God, ik aanbid U (Heer, ik verlang zo naar meer van U)
- Opw. 511 Heer van genade (Maak mijn hart vol van Uw heerlijkheid)

Tekst: (Uit Kolossenzen 3, NBV)

Als u nu met Christus uit de dood bent opgewekt, streef dan naar wat boven is, waar Christus zit aan de rechterhand van God. Richt u op wat boven is, niet op wat op aarde is. U bent immers gestorven, en uw leven ligt met Christus verborgen in God. En wanneer Christus, uw leven, verschijnt, zult ook u, samen met hem, in luister verschijnen. (...)

Omdat God u heeft uitgekozen, omdat u zijn heiligen bent en hij u liefheeft, moet u zich kleden in innig medeleven, in goedheid, bescheidenheid, zachtmoedigheid en geduld. Verdraag elkaar en vergeef elkaar als iemand een ander iets te verwijten heeft; zoals de Heer u vergeven heeft, moet u elkaar vergeven. En bovenal, kleeft u in de liefde, dat is de band die u tot een volmaakte eenheid maakt. Laat in uw hart de vrede van Christus heersen, want daartoe bent u geroepen als de leden van één lichaam. Wees ook dankbaar. Laat Christus' woorden in al hun rijkdom in u wonen; onderricht en vermaan elkaar in alle wijsheid, zing met heel uw hart psalmen en hymnen voor God en liederen die de Geest u vol genade ingeeft. (...)

Wat u ook doet, doe het van harte, alsof het voor de Heer is en niet voor de mensen, want u weet dat u van de Heer een erfenis als beloning zult ontvangen - uw meester is Christus!